

תפ"ח (ירושלים) 27455-06-12 - מדינת ישראל נ' פלוני

תפ"ח (ירושלים) 27455-06-12 - מדינת ישראל נ' פלוני מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 27455-06-12

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אביחי חג'בי

בית המשפט המחוזי בירושלים

[29.04.2015]

כב' השופט הבכיר צבי סגל

החלטה

(מותרת לפרסום)

1. לפני בקשה למתן צו פיקוח ומעקב כנגד המשיב על פי חוק ההגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק") וזאת למשך 24 חודשים בתנאים המפורטים בה.

רקע

2. ביום 15.7.13 נגזר דינו של המשיב לאחר שהודה במסגרת כתב אישום מתוקן בשתי עבירות של מעשים מגונים לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על המשיב הוטל עונש מאסר של 36 חודשים, 12 חודשי מאסר על תנאי, וכן פיצוי למתלוננת בסך 30,000 ₪. ביום 25.3.14 קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של המשיב באופן חלקי, הקל בעונש המאסר בפועל והעמידו על 32 חודשים.

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המתלוננת, ילידת 18.1.2002, היא שכנתו של המשיב. המשיב הודה כי בחודש מאי 2012, במועד שאינו ידוע במדויק, שהו המתלוננת ואחיה התאום בביתם. בין השניים התפתחה מריבה בנוגע לשימוש במחשב הביתי. המתלוננת יצאה בכעס מביתה והלכה לדירתו הסמוכה של המשיב על מנת להירגע מהמריבה וכדי לשחק עם ילדיו. המשיב ששהה אותה העת בדירה ביקש מהמתלוננת לשכב בסמוך אליו על הספה. המשיב הורה לבנו י', יליד 2002, להיכנס לחדרו שכן הוא חולה בדלקת ריאות ועלול להדביק במחלה את הסובבים אותו. משנכנס י' לחדרו, נטל המשיב את ראשה של המתלוננת והצמידו לאיבר מינו. המתלוננת התנגדה והזיזה את ראשה מצד אל צד. בסמוך לכך, החל המשיב לגעת בפטמותיה של המתלוננת ואף ניסה לגעת בחזה תוך שהוא תוחב את ידו מתחת לחולצתה. המשיב הודה כי תחב את ידו מתחת למכנסיה ותחתוניה של המתלוננת ושפשף באצבעו את איבר מינה. כתוצאה ממעשיו אלה פרצה המתלוננת בבכי. בסמוך לכך הציע המשיב למתלוננת כי תלקק את אצבעו אולם המתלוננת סירבה, חסמה את פיה באמצעות כף ידה ויצאה בוכיה מהדירה.

הערכת המסוכנות

4. הערכת המסוכנות העדכנית שנערכה למשיב ביום 25.12.14 (להלן: "הערכת המסוכנות העדכנית" ו/או "חוות הדעת העדכנית"), קובעת כי מסוכנותו המינית הינה נמוכה-בינונית. הערכת המסוכנות מדווחת על אדם בעל קווי אישיות נרציסטיים, רקע רגשי בלתי יציב ועולם פנימי-מיני לא ברור. מחד גיסא, המשיב אינו רואה מניעה לשהות בגפו עם קטינות, ומאידך גיסא מגדיר עצמו כ"פדופיל" בכדי להפגין הישגים טיפוליים. לקחי הטיפול החלקיים שהפיק הינם ברובד הקוגניטיבי בלבד ללא תובנות רגשיות מגובשות. להתרשמות המעריכה, ניכר כי מדובר בעברין מין נסוג, אשר נוטה להימשך לנשים בוגרות, ותחת מצבי דחק קיימת אצלו נטייה לפנות לקורבנות חלשים. עולמו הפנימי-מיני אינו ברור וייתכן אף קונפליקט בזהותו המינית.
5. כגורמים סטטיים צוינו קיומה של הרשעה קודמת בעבירת אלימות, מספר המעשים המיניים באותה פגיעה כלפי המתלוננת והעובדה שהמתלוננת אינה בת משפחה. לצד זאת, צוינו גורמים שאינם מעלים או מורידים מרמת המסוכנות ובהם: ניהול מערכת יחסים זוגית, גילו של המשיב, שמירה על רצף תעסוקתי, ביצוע עבירות כלפי קרוב מוכר, ומיקום ביצוע העבירה (מקום פרטי).
6. באשר לגורמים הדינאמיים צוינו לקיחת אחריות על ביצוע העבירות, דיווח על קיומה של משיכה מינית כלפי קורבן קטינה והבנת המניע לביצוע העבירות. מערכת המסוכנות ציינה, כי על אף האמור, המשיב אינו סבור כי הוא מסוכן כלפי ילדות ואין מניעה מבחינתו כי ישהה בחברת ילדים ללא נוכחות מבוגר אחר. עוד הוסיפה, כי בעקבות הטיפול שעבר קיימת הבנה של חומרת המעשים והצורך להתרחק מקטינות, אך ללא תובנות רגשיות מעמיקות ומבוססות. לא ברור עד כמה אשתו מודעת לחומרת בעיותיו והאם היא יכולה לסייע בידו בזיהוי מצבי סיכון והימנעות מהם בעתיד. המלצת יחידת הפיקוח
7. בעקבות הערכת המסוכנות, בחנה יחידת הפיקוח בשב"ס ביום 31.12.14 את המשיב וציינה כי במהלך תקופת מאסרו הוא השתתף בטיפול במחלקה לטיפול בעברייני מין, וההתרשמות הינה כי הפיק מן תועלת באופן חלקי בלבד. על יסוד הערכת המסוכנות ובחינת עניינו של המשיב, ולאחר שמצאה כי לא ניתן להשיג את מטרות הפיקוח והמעקב באמצעות תנאים מגבילים שפגיעתם פחותה, המליצה יחידת הפיקוח להטיל על המשיב צו פיקוח לתקופה של 24 חודשים בתנאים המגבילים הבאים: שיתוף פעולה מלא עם קצין פיקוח וחובת קיום מפגשים עמו, לרבות חובה להתייצב במרכז להערכת מסוכנות לצורך הערכת מסוכנות עתידית לקראת תום תקופת הפיקוח; איסור יצירת קשר עם המתלוננת והרחקה ממנה; איסור התחברות עם קטינות; וכן איסור לעבוד בעבודה הכרוכה בקשר וקרבה לקטינות.
- טענות הצדדים
8. הצדדים חלוקים ביניהם לגבי תנאי הפיקוח המומלצים על ידי היחידה לפיקוח על עברייני מין וכן לגבי משך תקופת הפיקוח. ב"כ המבקשת עומדת על קבלת התנאים המפורטים ע"י יחידת הפיקוח בשב"ס. מנגד, ב"כ המשיב טוען כי הערכת המסוכנות העדכנית, הקובעת רמת מסוכנות נמוכה-בינונית, מתעלמת מהקביעה בגזר הדין, לפיה מסוכנותו של המשיב נמוכה, כך שבפועל הערכת המסוכנות העדכנית קובעת רמת מסוכנות גבוהה יותר, וזאת לאחר שהמשיב ישב בכלא וריצה את עונשו במהלכו עבר הליך שיקומי-טיפול. ב"כ המשיב לא התנגד לתנאים הנוגעים לאיסור יצירת קשר עם קורבן העבירה והרחקה ממנה, וכן לאיסור לעבוד בעבודה הכרוכה בקשר ישיר לקטינות; עם זאת עתר לקיצור משמעותי של תקופת הפיקוח והתנגד לעצם העמדת המשיב בפיקוח על ידי קצין הפיקוח ולסמכויות שהמבקשת עתרה ליתן לקצין הפיקוח.

9. לטענת ב"כ המבקשת, חוות הדעת, שהוגשה לבית המשפט ביום 31.12.12 מטעם המרכז להערכת מסוכנות טרם מתן גזר הדין, הצביעה על מסוכנות בינונית-נמוכה, ואילו חוות הדעת העדכנית מצביעה על רמת מסוכנות נמוכה-בינונית. בהתאם למדרג רמות המסוכנות הנהוג במרכז להערכת מסוכנות, קיימות 6 דרגות: נמוכה; נמוכה-בינונית; בינונית-נמוכה; בינונית; בינונית-גבוהה; וגבוהה. כך, שבפועל לא מדובר בהחמרה אלא בהקלה במדרג. לטענתה, הקביעה בגזר הדין בדבר רמת המסוכנות הנמוכה נסמכה על חוות הדעת הפרטית מיום 11.3.13 מטעם המשיב, שהוגשה במסגרת הטיעונים לעונש.
10. בדיון שנערך ביום 12.2.15 הורה בית המשפט על קבלת התייחסות לעניין זה מצד המרכז להערכת מסוכנות. בהבהרה שהוגשה לבית המשפט ביום 24.2.15 נמסר, כי טרם מתן גזר הדין הוגשו לבית המשפט שתי חוות דעת להערכת מסוכנות: האחת, מטעם המאשימה, שהצביעה על מסוכנות בינונית נמוכה; השנייה, מטעם ההגנה, שהצביעה על מסוכנות נמוכה. בית המשפט אימץ את חוות הדעת הפרטית, שאיננה הערכת מסוכנות כמשמעה בחוק. לטענת המרכז להערכת מסוכנות, קביעה משפטית לחוד ועמדה מקצועית לחוד, ואין הקביעה המשפטית יכולה לחייב את המומחה שמעריך את רמת המסוכנות להתבסס על חוות דעת העומדת בניגוד לדעתו ועמדתו המקצועית.
11. ביום 12.3.15 הגיש ב"כ המשיב תגובה להבהרה וטען כי המרכז להערכת מסוכנות מסרב להפנים את גזר הדין, ושב על אותן טעויות שנעשו בהערכת המסוכנות שהועברה לבית המשפט עובר למתן גזר הדין. בנוסף טען, כי ב"כ המבקשת לא הצליחה להשיב לבית המשפט היכן ההבדל בבקשה להטלת תנאי פיקוח בין המשיב לבין משיבים אחרים שמסוכנותם נקבעה כגבוהה בהרבה.
12. בתשובה לתגובה טענה ב"כ המבקשת כי ב"כ המשיב כלל לא ביקש לחקור את מערכת המסוכנות בחקירה נגדית, ואף לא הציג חוות דעת עדכנית מטעמו הסותרת את הערכת המסוכנות העדכנית. עוד הוסיפה, כי התנאים המבוקשים הינם מידתיים וקשורים לנסיבות ביצוע העבירה ולרמת מסוכנותו של המשיב.
- עד כאן הרקע וטענות הצדדים.
- דיון
13. מטרת החוק, כאמור בסעיף 1 לו, היא להגן על הציבור מפני ביצוע עבירות מין חוזרות על ידי עברייני מין. התנאים והמגבלות אשר חובה לכלול ואשר ניתן לכלול בצווי הפיקוח מוסדרים בסעיף 13 לחוק. תנאי צו הפיקוח נחלקים לשתי קטגוריות: האחת, עניינה בתנאים שיש חובה לכלול בכל צו פיקוח (סעיף קטן (א)). תנאים אלה הם, בעיקרם, חובתו של עבריון המין להתייצב ביחידת הפיקוח, למסור לה פרטים אודות עצמו, לקיים מפגשים עם קצין הפיקוח ולשתף עמו פעולה; השנייה, כוללת תנאים אופציונאליים להכללה בצו הפיקוח, שאותם רשאי בית המשפט להוסיף לצו, לאחר קבלת המלצה של יחידת הפיקוח בעניין זה (סעיף קטן (ב)). מדובר במגבלות ואיסורים, מהם רלוונטיים לענייננו: התחברות עם קטינים; פגישה עם נפגע העבירה או הימצאות בקרבת מקום מגוריו; עבודה במקומות מסוימים; בחירת מקום מגורים או מקום עבודה.
14. לצורך ביצוע תפקידו ניתנו בידי קצין הפיקוח סמכויות שונות המפורטות בסעיף 18 לחוק, מהן מגדיר בית המשפט את הסמכויות שמטרתן מכוונת למניעת ביצוע עבירות מין נוספות. לגבי משך הצו, התקופה המירבית הקבועה בסעיף 14 לחוק הינה 5 שנים, ואם הוצא צו לתקופה קצרה יותר, ניתן להאריכו לתקופה של עד 5 שנים.

15. בהסדרי החוק, ובכלל זה בכללים בדבר צווי הפיקוח והמעקב הכלולים בו, קיימת התנגשות בין זכותו של נאשם לחירות לאחר שסיים לרצות את עונשו, כנגזרת מזכויות היסוד הנתונות לו לחירות ולכבוד, לבין האינטרס הציבורי שנועד להגן על בטחון הציבור מפני עבריינות מין עתידית, הטומנת בחובה פוטנציאל פגיעה בעל חומרה מיוחדת בקורבנות עתידיים. מציאת נקודת האיזון הראויה בהתנגשות זו מונחית על ידי הצורך בריסון רב בהטלת מגבלות על חירות נאשם שהשלים את ריצוי עונשו, והגבלתן לתכליות המוגדרות שהחוק נועד להשיגן, תוך שמירה על מידתיות האמצעים הננקטים, לבל יופעלו מעבר לנדרש (בש"פ 962/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סג(3) 638 (24.3.10), פסקאות 16-18, 21 (להלן: "עניין פלוני").
16. סעיף 12(א) לחוק קובע כי "בית המשפט, לאחר שקיבל הערכת מסוכנות, רשאי להוציא לגבי עבריו מין צו פיקוח ומעקב לתקופה שיקבע, אם סבר, לאחר שקיים דיון בענין, שרמת הסיכון כי עבריו המין יבצע עבירת מין נוספת אינה נמוכה" [ההדגשה שלי - צ' ס']. נמוכה.
17. בעניינו, משנמצא בהערכת המסוכנות העדכנית המונחת לפני בית המשפט, כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב היא נמוכה-בינונית, הרי מעצם הטלת צו הפיקוח לפי סעיף 13 לחוק, חייב בית המשפט להטיל על עבריו המין המורשע את תנאי החובה: חובת התייצבות והודעה לפי סעיף 20(א) ו-(ב) לחוק; חובת קיום מפגשים עם קצין פיקוח במועדים ובתדירות שיקבע קצין הפיקוח מעת לעת; חובת שיתוף פעולה עם קצין פיקוח, ובכלל זה חובת התייצבות לביצוע הערכת מסוכנות על פי דרישתו; וחובת קיום תנאים הקבועים בצו הפיקוח.
18. מאחר שבנסיבות העניין מתקיימים התנאים המצדיקים הוצאת צו פיקוח, בית המשפט אינו רשאי לשנות את תנאי החובה; לפיכך, עתירתו של ב"כ המשיב להימנע ממתן סמכויות לקצין הפיקוח לפי סעיף 18(א)-(1)-(4), (6) ו-(8), נדחית.
19. ומכאן למשך תקופת הצו: כפי שנקבע בעניין פלוני, אמת המידה העיקרית לקביעת משך התקופה הינה קיומו של "קצה חוט של ציפייה" לקיום הליך שיקום יעיל ובר הצלחה. במקרה כזה, ניתן מראש לבנות את מתכונת הצו ותקופתו בדרך שתיתן לכך ביטוי. בעניינו, המשיב עבר הליך שיקומי במהלך ריצוי מאסרו, ולהתרשמות היחידה לפיקוח הוא הפיק מכך תועלת באופן חלקי בלבד. אשר על כן, ומאחר שב"כ המבקשת מלכתחילה לא עמדה על מתן צו לתקופה מירבית, סבורני כי התקופה המבוקשת - 24 חודשים, הינה סבירה נוכח העבירות ונסיבות העניין ואיני מוצא מקום לקצרה, מה גם שאם יתגלו בעתיד נסיבות חדשות בעניינו של המשיב, ניתן יהיה להעמיד את הצו לעיון.
20. לא נעלמה מעיני העובדה, כי ב"כ המבקשת עתרה להטלת תנאים, בין היתר על פי סעיף 18(א), אשר על פי הפסיקה נהוג לבקשם במקרים בהם דרגת המסוכנות הנשקפת הינה גבוהה מזו של המשיב בעניינו. אשר לטענה בדבר איסור עבודה, בדיון שהתקיים בפניו ביום 12.2.15 הוסכם כי כאשר תהיה למשיב הצעת עבודה קונקרטית, ובמידה וקצין הפיקוח לא יאשר אותה (בהתאם לסעיף 18(א)-(8)), או אז יוכל הוא להגיש בקשה מתאימה ובית המשפט ידון בה - כמקובל, בכפוף לבחינת מקום העבודה הספציפי המבוקש.
- התוצאה
21. לאור האמור, ניתן בזאת צו פיקוח כנגד המשיב למשך 24 חודשים מיום שחרורו (21.1.15), בתנאים המפורטים להלן:
- א. חובת שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, חובת התייצבות וקיום מפגשים עם קצין הפיקוח ובתדירות שיקבע קצין הפיקוח מעת לעת, כולל חובתו להגיע בתום תקופת הפיקוח להערכת מסוכנות מחודשת.
- ב. איסור יצירת קשר והרחקה מקורבן העבירה.
- ג. איסור יצירת קשר ו/או התחברות ו/או שהייה ביחידות במחיצת קטינות, כאשר השהייה תותר בנוכחות בגיר נוסף המודע לעבירות ולמגבלה זו. מגבלה זו לא תחול על בתו הקטינה של המשיב.
- ד. איסור לעבוד, בין בתמורה ובין בהתנדבות, בעבודה הכרוכה בקשר ישיר וקרבה לקטינות.
- ה. מתן סמכויות לקצין הפיקוח לפי סעיף 18(א)-(1)-(4), (6) ו-(8) לחוק.
- המזכירות תמציא העתק החלטה זו לב"כ הצדדים.
- ניתנה היום, י' אייר תשע"ה, 29 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.